

## Η καμπάνα του Πόντου (Φίλωνας Κτενίδης)

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα



I

Έναν πουλίν, μαύρον πουλίν, μαύρον άμον την νύχταν,  
ολονυχτίς τριγύριζεν ολόγερα 'ς σον κάστρεν,  
'ς σον κάστρεν, 'ς σα καστρότειχα τη μαυρο-Τραπεζούντας,  
που έχ' τα ρίζας 'ς σον γιαλόν και την κορφήν ατ' 'ς σ' άστρα

π' είχεν δέκα καστρόπορτας κι ούλα χαλκοδεμένα,  
κι απ' έξ' ας σα καστρόπορτας, ορμιά και ποτάμια,  
ντο έδεναν και έλυναν, γεφύρια σιδερένια...

Όλεν ο κάστρεν έλαμπεν, άμον ντο λάμπ' ο Ήλεν,  
και το παλάτιν έλαμπεν, άμον διαμάντ' 'ς στον Φέγκον,  
τη Βασιλέα το παλάτ', τοι Κομνηνών, φωλέα,  
π' έτον τρανόν και θαμαστόν, κάστρεν απάν' 'ς στον Κάστρεν.

Κάποτ' εγέντονε σεισμός, κι η γη όλεν εσειέν,  
κι έναν Δεκαπενταύγουστον, κι έναν μαύρον ημέραν  
επάρθαν τα κλειδιά θε, κι ο κάστρεν εκρεμίεν...  
'Πέμναν τα πόρτας ανοιχτά, το Παλάτ', δίχως θρόνον  
και δίχως τοι παλατιανούς, και χωρίς Βασιλέαν  
...κι ο Κάστρεν ο θεόρατον εγέντον κοιμητήρι.

Χρόνια έρθαν και 'δέβανε, καιροί έρθαν και πάγ'νε...  
...Έναν πουλίν, μαύρον πουλίν, μαύρον άμον την νύχταν,  
ολονυχτίς τριγύριζεν γύρω τα καστροπόδια,  
π' επέμναν έρμα κι άκλερα γομάτα κολισιάφτρας...  
ολονυχτίς τριγύριζεν, με τα φτερά ανοιγμένα,  
και επεστάθεν την Αυγήν, κι εκάτσεν σ' έναν άκραν  
μονάκριβου παρασταρί, δίχως επανωθύρι,  
απομεινάρ' τη Παλατί, κιντέας ντ' εγομώθεν.

Τερεί απάν, τερεί αφκά, τερεί οπίσ' και έμπρια...  
μακρογουλίζ', καλοτερεί 'ς σ' Ανατολήν και Δύσην,  
κι αρχινά να φτουλίγεται άμον χέρα γυναίκα,  
κι αρχινά να μοιρολογά, μ' ανθρώπινον λαλίαν...

## II

«Εσειν πλακία άχαρα, μάρμαρα απαρδάλια,  
»με μονοκέφαλους Αετούς και Μίτρας Βασιλεάδων  
»μ' εγκόλπια Πατριαρχών, με Σταυρούς Δεσποτάδων,  
»με τα σπαθία στρατηγών, παντέρας καπετάνων.  
»Μάρμαρα, ντο σκεπάζετεν ολόεν έναν έθνος  
»αποσκεπάστεν βλαβικά τ' άγια τα ταφία.  
»Το χώμαν θ' ευκαιρώνει ατο, τ' ανάλαφρον αέρας,  
»ντ' εβγαίν' ας σο ανάσυρμαν κι ας σο μαύρον το κλάμαν,  
»....ν' εβγαίνε οι αποθαμέν', οι ζωντανοί θ' εμπαινέ...

»Οι ζωντανοί, π' εφήκανε τον τόπον ντ' εγεννέθαν  
»κι εφορτώθανε τα στενά τα νεκρικά κασέλας  
»κι εφόρεσαν τα σάβανα, κι εσέβανε 'ς την στράταν,  
»'ς την στράταν την αγύριστον, 'ς την χαμονής τον δρόμον.

»... Ο Ουρανόν ελίβωσεν, και παραχαμηλώνει,  
»αέρας παρεπύκνωσεν κι εγέντον άμον δείσαν,  
»τα ραχά εγομώθανε, τα κάμπους και τ' ορμία  
»τα ακρογιάλια τα υγρά και τα ξερά τουμπία,  
»καπνόν ας σο θυμίαμαν, λιβάνι μυρωδιάν,  
»βοήν Κατάρας και βοήν Θεού παρακαλίας

»Ν' αϊλί εμέν... εχ' κι έρχουνταν... Ν' αϊλί εμέν... εφάνθαν

»Έμπρια παν οι κοδέσπενες, έμπρια και οι νυφάδες,  
»μοιρολογούν νοικοκυρές και κλαίγνε τα κορτσόπα  
»και ακλουθάνε οι αγούρ', οι γέρ' και τα παιδόπα.

»Σίτ' κλαίγνε, σίτια ανασύρν' και σίτια καταρούνταν,  
»τα ραχία π' αντιβοούν, τα κάμπους π' αφουκρούνταν,  
»εθαρείς 'κι λαΐσκουνταν, εθαρείς λαταρίζ'νε,  
»εθαρείς κι εχπάστανε κι εκείνα, και σουμώνε...

»Ν' αϊλί εμέν, να βιά εμέν... Τ' ομμάτια μ' ντο ελέπνε...

»Αποθαμέν' πως πορπατούν κι εφτάγνε λιτανείαν,  
»με τ' Άγια τα 'ξαπτέρυγα, μ' αφμένα τα κερία,  
»με τα ξυλένια τα σταυρά, 'ς σα λείμψανα ντ' εβγάλνε,  
»μακρέα... μαύρα... και τρανά... ψηλά άμον κυπαρίσσα.»

### III

Ποί' είν' ατοίν, π' εγόμωσαν τη Ζύγανας την στράταν;  
κι η στράτα εγέντονε ποτάμ' ας σα πολλά τα δάκρα  
τ' ελάτα δάκρα έπιγαν κι εγένταν κυπαρίσσα  
και γονατίζ' η Ζύγανα, 'ς την χαμονής το βάρος...

Άμον γέρος χιλιόχρονος, το Καν το ασημένεν  
πάει εμπροστά και ακλουθούν η Χάκαξα κι η Άτρα,  
η Χάρσερα, η Χεριάνα, η Άρδασα, η Χόψα  
με τα χωρία τα μικρά, με τα κεφαλοχώρα

με τ' εγκλησίας τα πολλά και με τα Μοναστήρα

Ο Αεσέρτς φυτρών' ανθρώπς, και το Γουλάτ' ισκιάδες,  
το μαύρον το Καράκαπαν κι άλλο μαύρο εγέντον.  
Εμπροδιαβαίνει το ΣΤΑΥΡΙΝ, η Μούζαινα ακλουθά 'το,  
με το Παρτίν, τη Βαρενού και το Λυκάστ εντάμαν,  
η Μασούρα και τη Ζαντόν τ' Αγεργή, το χωρίον,  
κι ούλια τα κάστρα και τα τόπς, ολόγερα ντ' εκείσαν.

Ο Κασκαμπάς εβούϊξεν και το Μετζίτ εσειέν,  
και τ' Άεν Παύλου το ραχίν, τρανόν μπόραν εξέγκεν,  
εταρασίγαν τα νερά τη Λιμνή κι εφουσκώθαν  
κι εκχύγαν έξ' κι εγόμωσαν μαύρον νερόν τον τόπον...

Απέσ' 'ς σην δείσαν έκλαιεν ο Άεν Ζαχαρέας,  
άμον οφιδί σύριγμαν και Κόλασης αέρας  
το κλάψιμον, εγόμωσεν ολόγερα τ' ορμία...  
... Εγρέθεν ας σο σύριγμαν η δείσα, και εσκώθεν...

Θεέ μ'! Τσ' είναι π' εφάνθανε κι εσέβανε 'ς σην στράταν;

Η Κρώμ' τη χαράς το πουλίν, τη τραγωδί η μάνα,  
μωρού κασέλαν έχτισεν, ας ση λύρας το ξύλον,  
εποίκεν φορτωδέματα τη κεμεντζές τα κόρδας,  
εφορτώθεν, η άκλερος, το λείμψανον τη ψής ατ'ς...

κι ερχίνεσεν το κλάψιμον και την μοιρολογίαν...

#### **IV**

Άεν Παύλον εκλείσεν κα, ο Ταύρον εγονάτσεν,  
το Μετζήτ εχαμήλωσεν, ο Κασκαμπάς κα έρθεν,  
και τα Καμένα τ' έρημα στέκνε και αφουκρούνταν...  
Αφουκρούνταν και θλίφκουνταν, και κλαίγνε, ούλ' εντάμαν...

«Θέ μ' δείξον μας την δύναμη Σ'!... Χριστέ μ' ποίσον το θάμα Σ!

»Ποίσον με πετρένεν κρεμόν, άμον τ' Αλογοστάρια,

»Ποίσον με πράσινον λειβάδ' άμον τα Λειβαδία,

»Ποίσον με ασάλευτον ραχίν, άμον τον Άεν Παύλον.

»Να μη 'πορώ και πορπατώ, 'ς σον τόπο μ' να 'πομένω...

»Έχω κεπία απότιστα, αθέριστα χωράφια...  
»Έχω πρόατ' ανάλμεχτα, κι εγίδια να αλμέγω.  
»Τα χτήνα μ' θέλνε το πλυμίν, ροίν θέλνε τ' αρνόπα μ'!  
»Τα σκυλία μ' γουρνιαίνουνταν και το μαλέζ' περμένε...  
»Φήκα τα πόρτας ανοιχτά, πόρτας και παραθύρια  
»Θ' εμπαιν' αέρας κι άνεμον και θα βζύν' την καντήλαν.

»Θεέ μ'! Δείξον τη δύναμη Σ'! Χριστέ μ' ποίσον το θάμα Σ'!  
»Ποίσον με ποταμόπετραν βαρύν τη καταράχτε,  
»Ποίσον με σπέλιας κατωθύρ', 'ς σην γην καταχωμένον,  
»Ποίσον με, αν θέλτς, μικρόν λιθάρ', αν θέλτς, ποίσο με χώμαν.  
»Θεέ μ'... ποίσον με ήνταν θέλτς... Μόνον 'ς σον τόπο μ', άφς με.  
»Άφς με αδά να θάφκουμαι, 'ς σον τόπον ντ' εγεννέθα,  
»'ς σο μνήμαν όμπου έθαψα την μάνα μ' και τον κύρη μ'...»

Σίτα έλεγεν, σίτ' έκλαιγεν και σίτα ενεσύρνεν,  
έρθεν και παραστέκει ατεν η καλοαδελφή ατς,  
οικοκυρά η Γίμερα, ας σα κοφρακοφώλια,  
ας σον Αγιάννεν ντ' αρχινούν, κι έρχουνταν 'ς ση Σαράντων...

Τα δάκρυα 'τουν ενώθανε, κι εγέντανε ποτάμι...  
κι εποταμίγαν 'ς σο ποτάμ', 'ς σην δακροχαλαρδίαν...

## **V**

Η χαλαρδία εγρίλεψεν ολόεν την Ματσούκαν,  
επέρεν την Λαραχανήν, ς' ση Κουσπιδή εκχύεν...  
Εσειέν το Καπίκιοϊν, η Λιβερά 'χαλάεν,  
έρθεν κα η Δανίαχα και ούλια τα χωρία,  
ντ' ευρίουσαν δεξιιά-ζερβά 'ς σα δύο τα ποτάμια,  
... Εκεί έρθεν κι η Σουμελά, κι ο Βαζελώντς Αγιάννες.

'Σ σην Ζύγαναν που έσανε και 'ς σο Κουλάτ' π' εφάνθαν,  
έρθαν και κοντοστάθανε και με τοι άλλτς ενώθαν,  
ενώθαν τα κλαψίματα και τα μοιρολογίας,  
κι εσκέπασαν τη ποταμί τον βοετόν το άγρεν.

Απ' έναν έναν σεισκουνταν, απ' έναν έναν ρούζνε,  
τοι χωρίων τα εγκλησιάς και τα καμπαναρία.  
Τα καμπάνας ραγίσκουνταν, τα σήμαντρα τσακούνταν...

... Και κρούγνε χίλια σήμαντρα, και μύρια καμπάνας...

Τα ράχα εγκαλιάστανε, τ' υστερνόν την λαλίαν  
ντ' εφήκανε τα σήμαντρα, ντ' εφήκαν τα καμπάνας,  
και χτύπον έκρυσαν 'ς σα σπέλα τα βαθέα,  
ν' ακούγν' σήμαντρα «τη Χριστού» και την Λαμπρήν καμπάναν.

Ο Ήλεν να άφτ, το κερίν, κι ο Φέγγον τα καντήλας,  
και τ' άστρα κι ο Αυγερινόν, ν' άφνε τα μανουάλια...  
να λειτουργίουνταν οι Νέοι, οι Γέρ' που επεστάθαν  
και οι Γυναίκ' και τα Μωρά, π' επέμναν και 'κ' ετάφαν...  
και ούλ' εκείν', 'ς ση χαμονής 'ς σην στράταν που εχάθαν...

## VI

Ενώθαν τα κλαψίματα και τα μοιρολογίας,  
ενώθαν ούλ'... κι επήρανε τη ποταμί τον δρόμον...

Η στράτα παρεστένευεν και οι διαβάτ' 'κ' εχώρναν.  
Σε κάθε βήμαν και ποδάρ', έρχουσαν κι άλλ' κι ενούσαν,  
ας σα χωρία τα μικρά και τα κεφαλοχώρα  
ας σα ψηλά, 'ς σα χαμελά, και ας σα ποραμάκρα...

Η Σάντα η 'περήφανος, η δεισοποτισμέντσα,  
οπίσ' ας σην Γαλίαναν μοιρολογά και έρται,  
εντάμωσαν την Όλασσαν, 'ς ση Τρίχας το γεφύρι,  
επέρνιξανε το ποτάμ' και με τοι άλλτς ενώθαν...

Εσκώθεν θρήνος και κλαυθμός την ώραν ντ' ενταμώθαν...  
Τα δέντρα εχαμήλωσαν κι εντούναν τα κλαδία,  
τα πέτρας ενεστέναζαν κι έκλαιγαν τα ποτάμια,  
κι η Σουμελά κι ο Βαζελώντς κι ο Περιστερεώτας  
πάγνε 'μπροστά και ευλογούν, πάγν' από πίσ' και κλαίγνε.  
... Κλαίγνε τα τόπς ντ' επέθαναν, τ' ανθρώπς π' εμαυροζήναν.

Έφτασαν απάν' 'ς σο Τουμπίν, κι η θάλασσα εφάνθεν...  
Ας σο Τουμπίν ως το Γεφύρ', ο τόπον εγομώθεν.  
Σταυρά και εξαπτέρυγα χρυσά και ασημένια...  
και 'κ' έσανε μόνον χρυσά, έσανε και ξυλένια  
μαύρα άμον τη Θανατή, τρανά άμον τη Χάρου.

Αντικρύζει ατς η Θάλασσα, κι ανατριχάζ' το κύμαν,  
τ' αφρούς πίσσα εγέντανε, και το νερόν κατράμι...  
Εσκέπασανε το γιαλόν σαντάλια και καράβια,  
τα λαλάτσια τ' ακρογιαλί, και τη γιαλού τα πέτρας,  
ούλα ανθρώπ' εγέντανε κι εκχύαν 'ς την Δαφνούνταν,  
εκχύαν 'ς τον Αε-Γοργόρ, και 'ς την Αε-Μαρίναν,  
και κι άλλο πλαν, 'ς την 'Παπαντήν και 'ς σο παλέν το Μώλος.

Τ' Εξώτειχα η θάλασσα, άλλα νουνίζ' καράβια  
άλλα σαντάλια έραξαν 'ς σ' έρημον το γιαλόν άτς...  
και το φαρδύν και το πλατύν εκείνο περιγιάλι  
'κ' εφάινουτον ας σοι ανθρώπς, ντ' εξέγκαν τα καράβια...

Εκεί άραξεν το Σινάπ, τοι καραβιών η μάνα  
εκεί άραξεν το Σαμψόν το θαλασσοδερμένον,  
έμπρια έχ' την Αμάσειαν κι οπίσ' έρται η Μπάφρα  
με τ' ούλια τα αρχοντικά τη κάμπου τα χωρία.

Η Ορντού η πεντάμορφη η χρυσονοικοκύρα,  
η Ούνγια το θαλασσοπούλ', η Ούνγια η μικρέσσα,  
η Κερασούντα η χλοερή, η λεφτοκαρομάνα,  
η Τρίπολη που στέκ' ψηλά, τη θάλασσας αφέντρια  
η Ελεβή το ήσυχον μικρόν θαλασσοχώρι  
τα Πλάτανα με το τρανόν και ξακουστόν λιμάνι...

Ούλια ατά τ' ατίμετα, τ' άξια χρυσοπούλια,  
άμον κορώνας, ντ' έδεξεν ο λίβας κι η φουρτούνα  
έφυγαν, έρθαν, 'κάτσανε 'ς σ' Εξώτειχας 'ς την στράταν,  
'ς την στράταν τη Καστρόπορτας, ντο σύρ' κι εμπαίν' 'ς τον Κάστρεν.

## VII

Ο Άε-Σάββας κρυφοκλαίει, κι Άε-Φίλπον στενάζει  
όνταν ελέπ'νε να σουμών' τ' άκλερα τα καράβια  
π' είχαν πανία ολόμαυρα, σκοινία οφιδένια,  
π' είχαν κατάρτια άμον σταυρά, μαύρα κι αραχνιασμένα,  
π' έρθαν ας την Ανατολήν, με θάνατου παντέραν.

Το πορτοκαλολείβαδον, το πράσινον το Ρίζιον,  
εφήκεν τα νεράτζια θε, τα χρυσά πορτοκάλια,

ετυλίγεν τα φύλλα τουν, σάβανα μυρωμένα,  
κι έρθεν με τ' άλλτς, έρθεν με τ' ούлтς, 'ς σο μαύρον τ' ακρογιάλι.

Έρθανε και τα Σούρμενα, με τα πολλά καΐκια,  
με τοι πολλούς τοι ξενητειάντς, με τοι καλούς ψαλτάδες  
έρθανε και εκχύγανε, κι εγόμωσαν τα στράτας,  
κι ενώθανε με τ' αλλουनोंς, π' έρθαν ας σα ραχία...

Ν' αϊλί εμέν... να βάϊ εμέν... ντο είν' ατά ντ' ελέπω!!!

Ούλ' απέλεκαν τον γιαλόν κι εφήκαν τα τουμπία,  
εκείν' π' έγκεν Ανατολή, κι άλλ' π' έφερεν η Δύση,  
εκείν' π' έρθαν ας σα ψηλά, κι άλλ' ας σα θαλασσάκρια,  
π' έρθαν ας σα γειτονοτόπς, και ας σα σιμοχώρια,  
ε ν ώ θ α ν ε και έβαλαν 'ς σην μέσ' την Τραπεζούνταν...

### VIII

Η Τραπεζούντα, η κυρά, Βασίλισσα κι αφέντρια  
χιλέχρονος νοικοκυρά και πάντα νέϊσα νύφε,  
δοξασμέντσα και ξακουστή κι ελεύτερη και σκλάβα,  
... τα μαλλία τς εξάσπρισαν, τ' ομμάτια τς εθολώθαν  
την ώραν ντο εντίκρεσεν ατόσα... καμονάντας...

Μαύρα εφόρνεν λώματα, μαύρον μαντήλ' 'ς σ' ωμία τς  
μαύρον ζωνάρ' 'ς σην μέσεν ατς, και κόκκινα σαντάλια...

Εγκαλιάστεν ατς ουλουनोंς, με την ψην και τ' ομμάτια,  
κι αμίλετοι κι εκείν' κι Ατέ, 'ς σα κάστρια ανεφόρτσαν.  
Εποίκαν τόπον, ένοιξαν κι Εκείνε εμπροδέβεν,  
ψηλή, λεγνή, περήφανη, Λαραχανής ελάτη...

### IX

Από Θεού ερχίνεσαν να κρούγνε τα καμπάνας,  
χωρίς Δεσπότη διαταγήν και Διάκου συνεργίαν...  
Αγέρτς κι η Θεοσκεπάστος και η Αγιά Μαρίνα  
ερχίνεσαν με τα μικρά, τ' ελαφρά καμπανόπα.  
Με τα βαρέα, τα τρανά τ' Εξώτειχα Αγιάννες,  
εβρόντεσεν Άε-Γοργόρτς, Άε-Βασίλτς βουΐζει,  
Υπαπαντή και ο Χριστόν, κι Άε-Γιάννες τη Δαφνούντας...



Εξέγκεν λάμψιν θεϊκόν, τ' Αγιά-Σοφιάς ο τρούλον  
ο Άγιος Ευγένιος έλαμψεν άμον Ήλες,  
Αστράφτ' η Χρυσοκέφαλος κι αντιφεγγίζ' το Κάστρεν,  
Άε-Φίλπον λαμποκοπά κι η θάλασσα ασημούται...

Τ' Ελεούσας, αποθαμέν', έψανε τα κερία...  
και τ' Άε-Σάββα φώταξεν, μονάχον, η καντήλα...  
Τα 'ρημοκλήσια τα μικρά, κι ούλια τα παρεκκλήσια  
εφώταζαν... κι εφώτιζαν... 'ς σην Γην εγένταν άστρα...

Καμπάνας μικρά και τρανά, ούλια έναν εγένταν.  
Έναν καμπάναν κρεμαστόν απάν' 'ς σην Τραπεζούνταν...  
Και κρούει... και κρούει... βροντά... και κλαίει...  
'Σ σ' έναν Αγοίκον Λείψανον, αγοίκον κλαίει καμπάνα...

## Χ

Ακόμαν έτον μεσημέρτς κι ερούξεν η σκοτία  
Ούλια μαύρα εγέντανε 'ς σην γην και 'ς σα Ουράνια,  
εβζήγαν τ' άστρια τη Νυχτός, και τ' άστρεν της ημέρας,  
και οι ανθρώπ' εφαίνουσαν φαντάσματα κι ισκιάδες  
και νια λαλίαν έκουγες..., συντζιαν..., για ανιάσμιαν...

Έφτασαν 'ς σον Καστρότοιχον... Ερχίνεσαν ν' εμπάινε...

Τρανόν φωνήν, τρανόν βοήν, αέρας εγομώθεν.  
'Σ σην αρχήν άμον ντο μουγκρίζ'ν τα βούδια απέσ' 'ς σην Δείσαν  
υστερνά άμον Θάλασσας βοετόν και φουρτούνα...  
άμον τα ράχια 'ς σον σεισμόν ντο ρούζνε και κυλίουν...  
Άμον χίλια βροντέματα και χίλια χαλαρδίας...

Τρανόν βοήν, τρανόν φωνήν..., ανθρώπ' ωτίν ντο έκ'σεν...

εξέβεν και εσκέπασεν, το κλάμαν τη καμπάνας...

Τρανόν φωνήν... Τρανόν βοήν... Οργή... και Παρακάλια...

«Ανοίξτεν νέα μνήματα και παλαιά ταφία,  
»ανοίξτεν σιδερόπορτας τη Άδ', αραχνιασμένα.  
»Ανοίξτεν κλειστά στόματα, δίχως γλώσσαν και χείλα  
»ανοίξτεν χέρια άκλερα και αγκάλιας στουδένια...

»έχ' κι έρται τ' αίμαν το χουλέν, ντ' εφέκετεν 'ς σον κόσμον...

»Ο Θάνατον και η Ζωή, αγκαλιασμέν' ας κείνταν...

»Μανάδες που εφήκετεν πόρτας καρακωμένα,

»Κυρούδες που περμένε σας, ακόμαν τ' ορφανά σουν

»Αδελφόπα που κλαίγνε σας, αδέλφια κι αδελφάδες,

»Παιδιά που εφέκετεν έκλερους Κύρ' και Μάναν...

»Άντρα, π' εφέκες άχαρον και χόραν την γυναίκα σ'

»'κοδέσπενα πη απώλεκες τον σύντροφο σ' 'ς σην χώραν,

»Ούλ' που εσέβετεν 'ς σην Γην, κι εσέβετεν 'ς σο χώμαν,

»'ς σο χώμαν, τη Γενιάς εσουν κτήμαν, καιρούς και χρόνια,

»πάππον προς πάππον, ελαφρόν, γονέον προς γονέον...

»κληρονομία ας σον Θεόν και ας σα γονικά σουν,

»το χώμαν ντ' επερμένε σας, κι εμας πα επερμένεν...

»Σκωσέστε ατο, με το κιφάλ' με τα στουδένια ωμία,

»σείστ' ατο με τα γόνατα, με τη χερί τα στούδια...

»κι εβγάτεν ας σα μνήματα, εβγάτ' ας σα ταφία...

»Εβγάτεν οι αποθαμέν'... Οι ζωντανοί θ' εμπαίνε...

»Εγέντονε Συντέλεια, Δευτέρα Παρουσία...

»Εχπάγαν κι εκρεμίγανε τα δέντρα ας σα ρίζας

»η ρίζα εγέντονε κορφή, και η κορφή 'ς σο χώμαν...

»Απάν' αφκά εγύρτσανε τα ράχια και τα κάμπους...

»Τα ποτάμια εκλώστανε, πάγν' 'ς σα πεγαδομάτια.

»Δέχν' ας σο σπίτια τουν τ' ανθρώπς, τ' Άγς ας σα εγκλησίας

»και νια 'ς σα σπέλα αφήν' εμας και νια 'ς σα ραχορμία,

»νια 'ς σα ομάλα τ' ήμερα, και νια σ' ορμάνα τ' άγρα.

»Ουρανόν επεδέβε μας, κι η μαύρη Γη 'κι σκών'μας...

»η Θάλασσα επέμνε μας, το πέλαγος περμέν' μας...

»Η μαυρο-θάλασσα υγρόν, κι ο βυθόν δίχως χώμαν,

»εκεί ταφίν 'κι ανοίγεται, μνήμαν 'κι στερεούται,

»εκεί κερι 'κι άφκεται, θυμίαμαν 'κι καίει

»μνημόσουνον 'κι γίνεται, και σταυρόν 'κι καρφούται...

»...Κι εμείς θέλομε 'ς σο ταφίν, άμον κι εσάς να κείμες...

»το χώμαν ντ' εγκαλιάστε σας, εμάς πα να σκεπάζ' μας...

»Η βρεχή τ' Ουρανού εμουν, να ρούζ' και να δροσίζ' μας.

»Ο Ήλεν τη ραχί εμουν ν' εβγαίν' και να χουλαίν' μας

»να πρασινίζ' το κοιμητήρ' να σκουτουλίζ' το χώμαν,

»μανουσάκια την άνοιξιν, τουτουγιάδες το Θέρος,

»μάραντα τον Μοθόπωρον, τον Χειμωγκόν λιβάνι...

»Τζίξιτε μας Εσείν... Τζίξιτε μας... το αίμαν εσουν είμες...

»Βασιλιάδες κι Αρχιερείς, Όσοι κι Αγιασμένοι

»Ποισέστεν τόπον και 'ς σ' εμάς... ν' εμπάινομε να κείμες...

»Για 'βγάτεν και αφήστε μας εύκαιρα τα ταφία.

»Εβγάτεν οι αποθαμέν'... οι ζωντανοί... θ' εμπάινε...

## **ΧΙ**

Ο λόγον 'κ' ετελείωσεν και η βοή 'κ' εστάθεν,  
έστραψεν και εβρόντεσεν και το κάστρεν εσείεν...

Απάν' ας σον Καστρότοιχον, κι απάν' ας σο παλάτι,  
τη Παναγίας το Ζωνάρ' τ' εφτάχρωμον επλώθεν  
και έλαμψεν η Θάλασσα, η Γη και τα Ουράνια

Απέσ' κι απάν 'ς σα χώματα, 'ς σην μέσ' τη φωτασίας  
'φάνθεν η Χρυσοκέφαλος με τον Χριστόν 'ς σα χέρια.  
Μαργαριτάρια έλαμπαν 'ς σην άκριαν τ' ομματία τς  
ντ' εγύριζαν και ολουνούς ετέρνανε θλιμμένα  
κι ολόγερα τς, επέταναν χίλιοι, μύροι αγγέλοι.

Ερούξαν ούλ' 'ς σα γόνατα, κι εποίνανε μετάνοιας  
εψάλνανε το «Ωσανά» και το «Τη Υπερμάχω...»  
Εντάμαν ψάλνε κι οι αγγέλ'. Και ξαν κρουν τα καμπάνας...  
...Κι ακούγεται από ψηλά, ψηλά ας σα Ουράνια,  
έναν φωνήν, τρανόν φωνήν, σαν απ' αγγέλου στόμαν.

»Αποθαμέν' θα απομέν'ν, αδά όπου εθάφταν  
»χιλιάδες χρόνια φύλακες, και μέρες μυριάδες...  
»και άλλα τόσα κι αν διαβαίν'ν, θα μέν'ν και θα περμέν'νε.  
»Θα αναμένε την Λαμπρήν και το Χριστός Ανέστη...  
»Θα αναμέν'ν τον γυρισμόν και τη Ξενητεμένε.  
»Εσάς αλλού θα στείλω σας, άλλο λαλεί σας χώμαν...  
»άλλο γραμμένον έχετεν, κι η Μοίρα σουν έν' άλλο.

»Με την ευχή μ'... Με την ευχή μ... και με την ευλογία μ...  
»'Σ σο καλόν και ο δρόμος σου ομάλ' και μέλ' και γάλαν  
»ο δρόμον ντο ευλόγησα, η στράτα ντο ευχέθα  
»Θα έν' στράτα και γυρισμού κι Όρωμαν Ξενητέα.

Από Θεού ξαν έρχεψαν να κρούγνε τα καμπάνας,  
χωρίς Δεσπότ' διαταγήν και Διάκου συνεργείαν  
Καμπάνας μικρά και τρανά, κρούγνε δοξολογίαν.  
Το έναν κρούει και τραγωδεί, το άλλο κρούει και κλαίει  
κι ας σ' όλον το τρανύτερον βαρυαναστενάζει,  
ντο 'κ' έχ' ανθρώπς, ν' ακούγν' ατο, ποπάν ν' εφτάει μετάνοιας.

Χρόνια έρθαν κι επέρασαν, καιροί έρθαν και πάγνε  
και η καμπάνα το τρανόν, αναμέν..., δίχως γλώσσαν...

Εμπαίν' αέρας και βοά, άνεμος και μουγκρίζει  
εμπαίν'νε ευχάς και τραγωδεί, μπαίν'νε κατάρας κλαίει,

Εμπαίν'νε και τ' ορώματα τ' ημέρας και τη νύχτας,  
και κρούει... και κλαίει... και τραγωδεί και θλίφκεται ο Κόσμον...

**Πηγή:** Πόντος έν', άστρον φωτεινόν

**Πηγή:** <http://fdathanasiou.wordpress.com/2012/05/16/%ce%b7-%ce%ba%ce%b1%ce%bc%cf%80%ce%ac%ce%bd%ce%b1-%cf%84%ce%bf%cf%85-%cf%80%cf%8c%ce%bd%cf%84%ce%bf%cf%85-%cf%84%ce%bf%cf%85-%cf%86%ce%af%ce%bb%cf%89%ce%bd%ce%b1-%ce%ba%cf%84%ce%b5%ce%bd%ce%af%ce%b4/>